

วันวิสาขบูชา

ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖

๖ ๖ ๖ ๖ ๖

ความหมาย คำว่า "วิสาขบูชา" หมายถึงการบูชาในวันเพ็ญเดือน ๖ วิสาขบูชา ย่อมาจาก "วิสาขปurnมีบูชา" แปลว่า "การบูชาในวันเพ็ญเดือนวิสาข" ถ้าเป็นเดือนอธิกมาส คือ มีเดือน ๘ ส่องหนน ก็ถือเป็นกลางเดือน ๗

ความสำคัญ วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญยิ่งทางพระพุทธศาสนา เพราะเป็นวันที่พระพุทธเจ้าประสูติ คือเกิด ได้ตรัสรู้ คือสำเร็จ ได้ปรินิพพาน คือ ดับ เกิดขึ้นตรงกันทั้ง ๓ คราวคือ

๑. เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติที่พระราชอุทยานลุมพินีวันระหว่างกรุงกัลพัสดุกับเทวทหะ เมื่อเข้าวันศุกร์ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีจอ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี

๒. เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะทรงรู้เป็นพระพุทธเจ้าเมื่อพระชนมายุ ๓๕ พรรษา ณ ให้ร่วมไชยมหาโพธิ ผึ่งแม่น้ำเนรัญชรา ทำบลลջุเวลาเสนาณิคม ในตอนเช้าเมื่อต้นพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีジー ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปี หลังจากออกผนวชได้ ๖ ปี ปัจจุบันสถานที่ตรัสรู้แห่งนี้เรียกว่า พุทธคยา เป็นตำบลหนึ่งของเมืองคยา แห่งรัฐพิหารของอินเดีย

๓. หลังจากตรัสรู้แล้ว ได้ประกาศพระศาสนา และโปรดเงินยสัตว์ ๔๕ พระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา ก็เสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อวันอังคาร ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง ณ สาวโนไทย ของมัลลกัชตري แม่นอกุสินารา แคว้นมัลละ (ปัจจุบันอยู่ในเมืองกุสินารา แคว้นอุตตรประเทศ ประเทศไทย)

นับว่าเป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์ยิ่ง ที่เหตุการณ์ทั้ง ๓ เกี่ยวกับวิถีชีวิตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งมีช่วงระยะเวลาห่างกันนับเวลาหลายสิบปี บังเอิญเกิดขึ้นในวันเพ็ญเดือน ๖ ดังนั้นเมื่อถึงวันสำคัญ เช่นนี้ ชาวพุทธทั้งคฤหัสด์ และบรรพชิตได้พร้อมใจกันประกอบพิธีบูชาพระพุทธองค์เป็นการพิเศษ เพื่อน้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณ พระบัญญาธิคุณ และพระบริสุทธิคุณ ของพระองค์ท่านผู้เป็นดวงประทีปของโลก

ประวัติความเป็นมาของวันวิสาขบูชาในประเทศไทย

Â วันวิสาขบูชา นี้ ปรากฏตามหลักฐานว่า ได้มีมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ซึ่งสันนิษฐานว่า คงจะได้แบบอย่าง มาจากลังกา กล่าวคือ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๒๐ พระเจ้าภาตigrach กษัตริย์แห่งกรุงลังกา ได้ประกอบพิธีวิสาขบูชาอย่าง มหาพร เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา กษัตริย์ลังกานิรชากลต่อ ๆ มา ก็ทรงดำเนินเรื่องตาม แม่ปัจจุบันก็ยังถือปฏิบัติต่อゆ

สมัยสุโขทัยนั้น ประเทศไทยกับประเทศลังกา มีความสัมพันธ์ด้านพระพุทธศาสนาใกล้ชิดกันมาก เพราะพระสงฆ์ชาวลังกา ได้เดินทางเข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนา และเชื่อว่าได้นำการประกอบพิธีวิสาขบูชามาปฏิบัติในประเทศไทยด้วย

ในหนังสือนางพมาศได้กล่าวบรรยายการประกอบพิธีวิสาขบูชาสมัยสุโขทัยไว้ พอสรุปใจความได้ว่า

" เมื่อถึงวันวิสาขบูชา พระเจ้าแผ่นดิน ข้าราชการพิพาร ทั้งฝ่ายหน้า และฝ่ายใน ตลอดทั้งประชาชนชาวสุโขทัยทั่วทุก หมู่บ้านทุกตำบล ต่างช่วยกันทำความสะอาด ประดับตกแต่งพระราชสุโขทัยเป็นการพิเศษ ด้วยดอกไม้ของหอม จุดประทีปโคมไฟแลดูสว่างไสวไปทั่วพระราชอาณาเขต เป็นการอุทิศบูชาพระรัตนตรัย เป็นเวลา ๓ วัน ๓ คืน พระมหากษัตริย์ และบรมวงศานุวงศ์ ก็ทรงศึก และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลต่างๆ ครั้นตกเวลาเย็น ก็เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ และนางสนองพระโอษฐ์ ลอดจนข้าราชการทั้งฝ่ายหน้า และฝ่ายใน ไปยังพระ อารามหลวง เพื่อทรงเวียนเทียนรอบพระประธาณ

ส่วนชาวสุโขทัยชวนกันรักษาศีล พงธรรมเทศนา ถวายสักการะ ถวายสังฆทาน ถวายอาหารบิณฑบาต แดพระภิกษุ สามเณรบริจารทรัพย์เจ้าเป็นทานแก่นายกจน คนกำพร้า คนอนาดา คนแก่ คนพิการ บางพอกกีชวนกันสละทรัพย์ ปล่อยสัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า และเต่า ปลา เพื่อชีวิตสัตว์ให้เป็นอิสระ โดยเชื่อว่าจะทำให้คนอายุ ยืนยาวต่อไป "

ในสมัยอยุธยา สมัยรัตนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ด้วยอำนาจอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ เข้าครอบงำประชาชนคนไทย และมีอิทธิพลสูงกว่าอำนาจของพระพุทธศาสนา จึงไม่ปรากฏหลักฐานว่า ได้มีการประกอบพิธีบูชาในวันวิสาขบูชา จันมาถีรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภัยรัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. ๒๓๖๐) ทรงดำริกับ สมเด็จพระสังฆราช (มี) สำนักวัดราชบูรณะ มีพระราชประสงค์จะให้ฟื้นฟู การประกอบพระราชพิธีวันวิสาขบูชาขึ้นใหม่ โดย สมเด็จพระสังฆราช ถวายพระราชหัตถกรทำขึ้น เป็นครั้งแรกในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ และวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๓๖๐ และให้จัดทำตามแบบอย่างประเพณีเดิมทุกประการ เพื่อเมืองประสบค์ให้ประชาชนประกอบการบุญการกุศล เป็นหนทางเจริญอายุ และอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากทุกโรคภัย และอุปทัณตรายต่างๆ โดยทั่วหน้ากัน

ฉะนั้น การประกอบพิธีในวันวิสาขบูชาในประเทศไทย จึงได้รื้อฟื้นใหม่ขึ้นอีกรัชกาลนี้ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภัย รัชกาลที่ ๒ และถือปฏิบัติมายาวนานจนกระทั่งปัจจุบัน

Â การจัดงานเฉลิมฉลองในวันวิสาขบูชาที่ยังใหญ่กว่าทุกคุกคุกสมัย คงได้แก่การจัดงานเฉลิมฉลอง วันวิสาขบูชา พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งทางราชการเรียกว่างาน " ฉลอง ๒๕๖๐ พุทธศักราช " ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ถึง ๑๙ พฤษภาคม รวม ๗ วัน ได้จัดงานส่วนใหญ่ขึ้นที่ห้องสมนาคมหลวง สวนสถาบันที่ราชการ และวัดอารามต่างๆ

เขียนโดย กองการศึกษา

วันพุธที่ 06 พฤษภาคม 2020 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันศุกร์ที่ 09 กรกฎาคม 2021 เวลา 15:49 น.

ประดับงดงามและโคมไฟสว่างไสวไปทั่วพระ ราชอาณาจักร ประชาชนถือศีล ๔ หรือศีล ๘ ตามครรชธรรมลดเวลา ๗ วัน มีการอุปสมบทพระภิกษุสงฆ์รวม ๒,๕๐๐ รูป ประชาชน ทำการจำรัสตัว และการดื่มสรา ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ถึง ๑๙ พฤษภาคม รวม ๓ วัน มีการก่อสร้าง พุทธมณฑล จัดกิจกรรม ถือเทียน รูป ๒,๕๐๐ ตั้งใจทางานถือเทียน รวม ๒,๕๐๐,๐๐๐ คน เป็นเวลา ๓ วัน ออกกฎหมาย สงวนสัตว์ป่าในบริเวณนั้น รวมถึงการจำรัสตัว และจับสัตว์ในบริเวณนั้น ให้ห้ามวัดด้วย และได้มีการปฏิบัติธรรมอันยิ่งใหญ่ อย่างพร้อมเพรียงกัน เป็นกรณีพิเศษ ในวันวิสาขบูชาปีนี้ด้วย

หลักธรรมสำคัญที่ควรนำมาปฏิบัติ

๑. ความกตัญญูอุปการคุณที่มีผู้ทำไว้ก่อน เป็นคุณธรรมคู่กับความกตเวที คือ การตอบแทนอุปการคุณที่ผู้อื่นทำไว้นั้น

บิดามารดา มีอุปการคุณแก่ลูก ในฐานะผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูจนเติบโต ให้การศึกษาอบรมสั่งสอน ให้เว้นจากความช้ำ มั่นคงในการทำความดี เมื่อถึงคราวมีคุ่ครองได้จัดหาคุ่ครองที่เหมาะสมให้ และมอบทรัพย์สมบัติให้ไว้เป็นมรดก

ลูกเมื่อรู้อุปการะคุณที่บิดามารดาทำไว้ ยอมตอบแทนด้วยการประพฤติตัวดี สร้างชื่อเสียงให้ แก่วงศ์ตระกูล เลี้ยงดูท่าน และช่วยทำงานของท่าน และเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ก็ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่าน ครูอาจารย์มีอุปการคุณแก่ศิษย์ ในฐานะเป็นผู้ประสานความรู้ให้ ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี สอนศิลปะไทยให้อย่างไม่ปิดบังยกย่องให้ปรากฏแก่คนอื่น และช่วยคุ้มครองให้ศิษย์ทั้งหลาย

ศิษย์เมื่อรู้อุปการคุณที่ครูอาจารย์ทำไว้ ยอมตอบแทนด้วยการตั้งใจเรียน ให้เกียรติ และให้ความเคารพเมื่อถวายเงินของครู

ความกตัญญูและความกตเวทีนี้ ถือว่าเป็นเครื่องหมายของคนดี ส่งผลให้ครอบครัว และสังคมมีความสุขได้ เพราะ บิดามารดาจะรู้จักหน้าที่ของตนเอง ด้วยการทำอุปการคุณให้ก่อน และลูกก็จะรู้จักหน้าที่ของตนเองด้วยการทำดีตอบแทน

นอกจากบิดากับลูก ครูอาจารย์กับศิษย์แล้ว คุณธรรมข้อนี้ก็สามารถนำไปใช้ได้แม้ระหว่าง นายจ้างกับลูกจ้าง อันจะส่งผลให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

ในทางพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้า ทรงเป็นบุพการรีในฐานะที่ทรงสถาปนาพระพุทธศาสนา และทรงสอนทางพันทุกข์ให้แก่เราในยสัตว์

พุทธศาสนาในรูปแบบอันนี้จึงตอบแทนด้วยความสุขและปฏิบัติบุชากล่าวคือการจัดกิจกรรม ในวันวิสาขบูชา เป็นส่วนหนึ่งที่ชาพุทธแสดงออก ซึ่งความกตัญญูตัวที่ ต่อพระองค์ด้วยการทำบุญส่งเสริมพระพุทธศาสนา และประพฤติปฏิบัติธรรม เพื่อดำรงอายุพระพุทธศาสนาสืบไป

๒. อธิยสัจ ๔

อธิยสัจ ๔ คือ ความจริงอันประเสริฐ หมายถึงความจริงของชีวิตที่ไม่ผันแปร เกิดมาได้แก่ทุกคน มี ๔ ประการ คือ

ทุกๆ ได้แก่ปัญหาของชีวิตระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ก็เพื่อให้ทราบว่ามนุษย์ทุกคนมีทุกข์เมื่อยังกัน ทั้งทุกข์ขั้นพื้นฐาน และทุกข์เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ทุกข์ขั้นพื้นฐานคือทุกข์ที่เกิดจาก การเกิด การแก่ และการตาย ส่วนทุกข์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน คือทุกข์ที่เกิด จากการผลัดพรากจากสิ่งที่รัก ทุกข์ที่เกิดจากการประสบภัยสิ่งที่ไม่เป็นที่รัก ทุกข์ที่เกิดจากไม่ได้ตั้งใจปราณາ รวมทั้งทุกข์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ อาทิความ ยากจน

สมัย คือ เหตุแห่งปัญหาพระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ก็เพื่อให้ทราบว่า ทุกข์ทั้งหมดซึ่งเป็นปัญหา ของชีวิตล้วนมีเหตุให้เกิดเหตุนั้น คือ ตัญญา อันได้แก่ความอยากได้ต่างๆ ซึ่งประกอบไปด้วยความยึดมั่น

นิโรธ คือ การแก้ปัญหาได้ พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ก็เพื่อให้ทราบว่า ทุกข์คือปัญหาของชีวิต ทั้งหมดที่สามารถแก้ไข ได้นั้นต้องแก้ไขตามทางหรือวิธีแก้ ๘ ประการ (ดูมัชฌิมาปฏิปิทา)

มรรค การปฏิบัติเพื่อจำกัดทุกข์ เพื่อหลุดพ้นจากทุกข์ การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา เพื่อบรรลุเป้าหมายการแก้ปัญหาที่ต้องการ

๓. ความไม่ประมาท

ความไม่ประมาทคือ การมีเสติเสมอทั้ง ขณะทำขณะพูด และขณะคิด สติคือการระลึกได้ ในภาคปฏิบัติเพื่อนำ มาใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การระลึกรู้ทันการเคลื่อนไหว ของอริยานบท ๔ คือ เดิน ยืน นั่ง นอน การฝึกให้เกิดสติทำได้โดยตั้งสติกำหนดการเคลื่อนไหวของอริยานบท กล่าวคือ ระลึกทันทั้งในขณะยืน เดิน นั่ง และนอน รวมทั้ง ระลึกรู้ทัน ในขณะพูดคิด และขณะทำงานต่างๆ เมื่อทำได้อย่างนี้ก็เชื่อว่า มีความไม่ประมาทการทำงานต่างๆ สำเร็จได้ด้วยความไม่ประมาท กล่าวคือผู้ทำยอมต้องมีสติระลึกรู้อยู่ ตนเองเป็นเครื่องหน้าที่อะไร และกำลังทำอย่างไร หากมีสติระลึกรู้ได้อย่างนั้น ก็ย่อมไม่ผิดพลาด

กิจกรรมของวันวิสาขบูชา

ทางราชการประกาศชักชวนให้ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ ทั้งเอกชน และราชการประดับตกแต่งอาคารสถานที่ด้วยธงชาติ ธงสมารรถรัมจักร จุดประทีบโคมไฟ แต่โดยทางปฏิบัติแล้ว ใช้หลอดไฟประดับหลากระสี ในวันขึ้น ๑๕-๑๖ ค่ำ เดือน ๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จประกอบพระราชกุศล ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทรงบำเพ็ญ โนตองเข้า ในตอนเย็น

ເຈີຍໄດ້ ກອງການສຶກສາ

ວັນທີ 06 ພຸດືພະຈຳ 2020 ເວລາ 00:00 ນ. - ແກ້ໄຂລ່າສຸດ ວັນທີ 09 ກຣມງາມ 2021 ເວລາ 15:49 ນ.

ທຽບນຳເວີຍນເທີຍນຮອບພຣອຸໂປສດ ແລະ ສັບພຣະຮຣມເທສນໃນພຣອຸໂປສດ ພ້ອມທັງຄວາຍໄທຍຮຣມ